

Lovforslag nr. L 159. Fremsat den 15. marts 2002 af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Servicestrategi, udfordringsret m.v.)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 629 af 29. juni 2001, foretages følgende ændringer:

1. § 62 affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af valgperiodens første år vurdere, hvordan kva- liteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles (servicestrategi). Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om kommunen skal gøre brug af udbud, og på hvilken måde dette skal ske. Servicestrate- gien skal gøres tilgængelig for kommunens be- boere i form af en redegørelse.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler for servicestrategiens indhold og udformning.«

2. Efter § 62 indsættes:

»§ 62 a. Når en privat afgiver et konkret tilbud på udførelse af en opgave, som kommunen udfør- rer for sig selv, skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, hvorvidt opgaven fortsat skal ud- føres af kommunen. Kommunalbestyrelsen skal underrette den private tilbudsgiver om kommu- nalbestyrelsens beslutning og ledsage denne af en begrundelse, hvis kommunalbestyrelsen ikke antager tilbudet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal til brug for en beslutning efter stk. 1 foretage en sammenlign- ing mellem omkostningerne ved kommunens egen opgaveudførelse og de omkostninger, der vil

være forbundet med at antage det indkomne til- bud.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tillige for kommuna- le fællesskaber, jf. § 60.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregningen af omkostnin- ger efter stk. 2.

§ 62 b. Kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis:

- 1) tilbudet ikke overstiger 250.000 kr. for en- keltstående ydelser og 250.000 kr. pr. år for løbende ydelser,
- 2) tilbudsgiver ikke lovligt vil kunne udføre den opgave, som tilbudet omfatter,
- 3) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den fornødne tekniske formåen,
- 4) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den fornødne finansielle og øko- nomiske formåen,
- 5) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at for- hold af mere personlig karakter ikke gør denne uegnet til at udføre opgaven,
- 6) tilbudet forekommer at være unormalt lavt i forhold til ydelsen,
- 7) tilbudet svarer til et tilbud, som kommunal- bestyrelsen inden for den pågældende valg- periode har behandlet efter § 62 a,
- 8) tilbudet omfatter en opgave, som kommu- nalbestyrelsen før tilbudets modtagelse har besluttet at sende i udbud, eller
- 9) tilbudet omfatter en opgave, som afviger fra den opgaveafgrænsning, som kommunalbe-

F. t. l. vedr. kommunernes styrelse m.v.

styrelsen beslutter skal udgøre grundlaget for en beslutning efter § 62 a. Kommunalbestyrelsen skal i sådanne tilfælde oplyse tilbudsgiver om den valgte afgrænsning af opgavens indhold.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1, nr. 1-8, kan træffes af kommunens administration, et stående udvalg eller økonomiudvalget. Tilsvarende gælder afgørelser efter stk. 1, nr. 9, hvis tilbudet svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet efter stk. 1, nr. 9.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tillige for kommunale fællesskaber, jf. § 60.

§ 62 c. Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kommunens servicestrategi efter § 62, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal endvidere redegøre for de tilbud, som den har behandlet efter § 62 a og § 62 b, stk. 1, nr. 9. Redegørelsen skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Stk. 2. Redegørelsen efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om udbud af opgaver, der er gennemført i den pågældende valgperiode, samt oplysninger om varetagelsen af de opgaver, som kommunen efter en udbudsforretning fortsat udfører for sig selv. Redegørelsen skal endvidere indeholde oplysninger om, hvorvidt kommunalbestyrelsens behandling af tilbud efter § 62 a har medført, at den af tilbudet omhandlede opgave udføres af andre end kommunen, og i benægtende fald, hvad årsagen er til, at opgaven ikke udføres af andre end kommunen.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler for redegørelsens indhold og udformning.«

§ 2

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lov nr. 388 af 30. maj 2000 som ændret ved § 4 i lov nr. 440 af 7. juni 2001, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Kommunalbestyrelsen og amtsrådet skal over for kommunens og amtskommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for situationen med hensyn til ligestillingen mellem kvinder og mænd blandt de kommunalt og amtskommunalt ansatte. Redegørelsen skal vedtages af kommunalbestyrelsen og amtsrådet i et møde.

Stk. 2. Redegørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) hvorvidt kommunen eller amtskommunen har formuleret en ligestillingspolitik og i givet fald det nærmere indhold af denne,
- 2) den kønsmæssige fordeling i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- 3) andre forhold, der skønnes at have betydning for kommunens eller amtskommunens indsats på ligestillingsområdet.

Stk. 3. Redegørelserne indsendes til ministeren for ligestilling inden den 1. september i de år, hvor redegørelserne udarbejdes.«

2. I § 6 ændres »§ 5, stk. 1,« til: »§ 5, stk. 1, og § 5 a«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2003. Kommunalbestyrelsen skal første gang afgive en redegørelse om servicestrategi senest 2. januar 2003.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

Med lovforslaget indføres for det første en pligt for kommunalbestyrelserne til i valgperiodens første år at udarbejde en servicestrategi for udvikling af kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse. I servicestrategien fastsætter kommunalbestyrelsen, hvordan den vil sikre denne udvikling gennem udbud af opgaver og effektivisering i øvrigt. Servicestrategien skal udformes som en redegørelse, der gøres tilgængelig for borgerne.

Lovforslaget indeholder for det andet bestemmelser om privates udfordringsret. Med denne del af lovforslaget får en kommunalbestyrelse pligt til at sammenligne omkostningerne ved at antage et tilbud fra en privat om at udføre opgaver for kommunen med omkostningerne ved kommunens egen udførelse af opgaven. Kommunalbestyrelsen skal herefter træffe beslutning om, hvorvidt opgaven fortsat bør varetages af kommunen selv, eller om den samme opgave vil kunne løses bedre og billigere af andre.

Lovforslaget forpligter herudover kommunalbestyrelsen til inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, at afgive en redegørelse om, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på servicestrategien, og hvordan den har behandlet private virksomheders tilbud om at udføre opgaver for kommunen. Hermed sikres dels, at kommunalbestyrelsen følger op på den fastlagte servicestrategi, dels at kommunens borgere får mulighed for at vurdere, om kommunalbestyrelsen har fået mest kvalitet for pengene, således at borgerne kan lade denne viden indgå i deres beslutning om, hvorledes de vil stemme til de kommunale valg.

Med lovforslaget ophæves samtidig de hidtidige bestemmelser om serviceredegørelser og uldicitæringsredgørelser.

Endvidere flyttes den hidtidige bestemmelse i § 62, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse vedrørende kommunale ligestillingsredgørelser til lov om ligestilling af kvinder og mænd. De kommunale ligestil-

lingsredgørelser skal herefter indsendes direkte til ministeren for ligestilling inden den 1. september i de år, hvor redegørelserne udarbejdes.

2. Lovforslagets baggrund og hovedformål

Det er et hovedelement i regeringens politik, at der i de kommende år skal ske en nyudvikling af det danske velfærdssamfund. En nyudvikling, hvor borgeren i højere grad end hidtil sættes i centrum for den offentlige sektors serviceydelser. Der skal skabes mere kvalitet for pengene, for at serviceniveauet kan fastholdes og udvikles samtidig med, at regeringens skattestop fastholdes. Regeringens program »Vækst, Velfærd – Fornyelse« indeholder derfor en række forslag, der stiller krav om forbedring og udvikling af velfærdssamfundet. Det drejer sig om forslag, der skal give borgerne mulighed for frit valg, forslag om styrkelse af indsatsen på sygehusene, af omsorgen for de ældre og hjælpen til de svageste mv. Regeringen har med disse forslag sat fokus på forbedring af kvaliteten i de kommunale serviceydelser.

Det er derfor helt afgørende, at det er de rigtige ydelser, som kommunen tilbyder borgerne, og at de – inden for de politisk fastlagte rammer – produceres bedst og billigst.

Dette lovforslag skal ses i denne sammenhæng. Det er således et hovedformål med lovforslaget at forpligte kommunalbestyrelserne til – både i forbindelse med fastlæggelsen af deres servicestrategier og i forbindelse med behandlingen af private tilbud om at udføre opgaver for dem – at gennemtænke deres opgaveløsning inden for de kommunale områder.

Som et led heri skal kommunalbestyrelserne beslutte, hvilke spilleregler der i den enkelte kommune skal gælde for brugen af udbud, så grundlaget for eventuelle konkrete beslutninger om at markedsafprøve den kommunale opgaveløsning er på plads. Dette krav udgjorde også hovedelementet i beslutningsforslag B 107 om indførelse af kommunal pligt til at formulere en udbudspolitik, som blev fremsat af Venstre og Det Konservative Folkeparti i folketingssamlingen 2000 – 2001.

Regeringen ønsker med lovforslaget at sikre et fundament for de kommende års arbejde i kommunerne med udvikling af de kommunale ydelser. Et sådant fundament er vigtigt, fordi det er forudsætningen for, at kommunerne kan sætte fokus på at forandre, udvikle og nytænke løsningerne i den kommunale opgavevaretagelse.

Regeringen har i den forbindelse taget initiativ til at styrke kommunernes frihed i den kommunale opgavevaretagelse. Indenrigs- og sundhedsministeren har således den 10. januar 2002 udsendt et brev til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd, hvori de netop opfordres til at indsende forslag og ideer til initiativer, der kan føre til øget kvalitet og effektivitet i opgaveløsningen gennem større kommunale frihedsgrader og færre regler.

Klarhed om mål og frihed til at vælge sin egen vej til målet er efter regeringens opfattelse de nødvendige forudsætninger for, at kommuner kan leve op til de store forventninger til de kommunale serviceydelser, som de står overfor. Lovforslaget skal medvirke til at tilvejebringe disse forudsætninger.

Det tilføjes, at lovforslaget ikke indeholder bestemmelser om tilsynet med kommunalbestyrelsernes overholdelse af de omhandlede regler, idet dette vil være reguleret af den kommunale styrelseslovs almindelige bestemmelser herom.

3. Servicestrategi – mere kvalitet for pengene

3.1 Erfaringer fra de hidtidige initiativer

Ved en ændring af den kommunale styrelseslov indførtes i 1995 bestemmelser om udarbejdelse af henholdsvis serviceredegørelser og udliciteringsredegørelser i de enkelte kommunalbestyrelser.

3.1.1. De kommunale serviceredegørelser

I 1998 udarbejdede det daværende Indenrigsministerium i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen en statusrapport over arbejdet med serviceredegørelser i kommunerne og amtskommunerne. Rapporten viste, at kommunerne var godt i gang med på hver deres måde at indarbejde serviceredegørelserne i den kommunale information.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at denne positive udvikling er fortsat, således at serviceredegørelserne har stimuleret udviklingen af kommunernes og amtskommunernes informationspolitik over for borgerne og derigennem bidraget til en forbedring af borgernes viden om de kommunale tilbud. I kommunerne er der således i dag generelt set et

tilfredsstillende informationsniveau om de kommunale serviceydelser.

Erfaringerne peger imidlertid samtidig i retning af, at lovreguleringen af serviceinformation i form af serviceredegørelser gør denne type information til et mindre fleksibelt redskab i de kommunale informationsaktiviteter. Det gælder såvel i forhold til de indholdsmæssige som tidsmæssige bindinger. Eksempelvis gør lovreguleringen det ikke muligt at imødekomme kommunale ønsker om at få adgang til via en tidsmæssig koordinering med andet kommunalt informationsmateriale at tilrettelægge udsendelsen af serviceinformation mere hensigtsmæssigt.

Hertil kommer, at lovreguleringen af ét enkelt element i den samlede kommunale information om kommunernes serviceydelser i sig selv forekommer uhenigtsmæssig i dag. Serviceredegørelserne bør i stedet ses i en tæt sammenhæng med den øvrige serviceinformation, herunder først og fremmest den sammenlignelige brugerinformation.

Sammenlignelig brugerinformation er information, der er udarbejdet med det formål at give brugerne – eller de potentielle brugere – af en kommunal institution mulighed for at sammenligne den pågældende institution med tilsvarende institutioner såvel inden for den enkelte kommune som på tværs af kommunegrænser. Sammenligningen er baseret på en beskrivelse af indholdet, omfanget og kvaliteten af de serviceydelser, der tilbydes på den enkelte institution.

Det daværende Indenrigsministerium afgav i december 2000 betænkning nr. 1399 om sammenlignelig brugerinformation. I betænkningen er det netop anbefalet, at sammenlignelig brugerinformation ses i sammenhæng med den øvrige kommunale information, herunder navnlig med informationen i de hidtidige serviceredegørelser efter § 62, stk. 1, i den kommunale styrelseslov. Regeringen er enig i denne anbefaling og ønsker derfor med dette lovforslag at tilvejebringe en samlet og mere fleksibel ramme for kommunernes information om den kommunale opgavevaretagelse. Som et led heri foreslås bestemmelser om serviceredegørelser efter § 62, stk. 1, ophævet, hvorved kommunalbestyrelsen stilles frit i tilrettelæggelsen af den samlede informationspolitik.

3.1.2. De kommunale udliciteringsredegørelser

Samtidig med indførelsen af den kommunale pligt til at udarbejde serviceredegørelser efter § 62, stk. 1, i den kommunale styrelseslov blev kommunerne tillige pålagt en pligt til at redegøre for de driftsopgaver, der efter udbud udføres af andre end kommunen selv, de såkaldte udliciteringsredegørelser, jf. § 62, stk. 2. Det

har vist sig, at disse redegørelser ofte har en ret begrænset værdi, fordi de hovedsageligt består af en opregning af, hvilke kommunale opgaver der siden sidste redegørelse er blevet udliciteret. Redegørelserne er dermed bagudrettede og konstaterende i deres information. Dermed har de efter regeringens opfattelse ikke lagt op til en dialog om kommunernes opgaveløsning.

Hertil kommer, at kommunerne i dag arbejder med mange forskellige redskaber til udvikling af kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse. Uanset dette indeholder udliciteringsredegørelserne kun oplysninger om kommunernes brug af udbud. Dette gør det - sammen med det bagudrettede fokus i redegørelserne - vanskeligt for borgerne at sætte oplysningerne i forhold til udviklingen i kommunens opgavevaretagelse i øvrigt.

3.1.3 Samlet vurdering

Erfaringerne med de nuværende bestemmelser om service- og udliciteringsredegørelser har samlet set vist, at de rummer en række svagheder, og at der derfor er behov for ændringer.

Sigtet med disse ændringer vil være at etablere en samlet ramme for udviklingen af kvalitet og effektivitet i den kommunale sektor, hvor

- alle de metoder til udvikling af opgaveløsningen, som den enkelte kommunalbestyrelse ønsker at anvende, kan indgå på lige fod. Det være sig udbud eller produktivitetsudvikling i kommunalt regi
- der sikres en fremadrettet og dynamisk form, der kan medvirke til virkeliggørelsen af kommunalbestyrelsens planer.

3.2 Servicestrategi

Efter lovforslaget skal kommunalbestyrelsen inden udgangen af valgperiodens første år vurdere, hvordan kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles (servicestrategi). Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om kommunen skal gøre brug af udbud, og på hvilken måde dette skal ske. Servicestrategien skal gøres tilgængelig for kommunens beboere i form af en redegørelse. Hermed tilvejebringes en åbenhed over for kommunens beboere og nuværende og fremtidige leverandører omkring kommunens overvejelser om udvikling af opgaveløsningen, herunder om anvendelsen af udbud.

Kommunalbestyrelsen skal efter den foreslåede bestemmelse vurdere, hvordan kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles. Der ligger ikke heri en forpligtelse til at gennemføre

bestemte effektivitetsforanstaltninger i forhold til den enkelte ydelse.

Gennem udarbejdelse af servicestrategien skal det imidlertid sikres, at kommunerne har et særligt øje på, om og hvordan opgaveløsningen kan gøres bedre og billigere.

Kommunalbestyrelsen fastlægger selv afgrænsningen af de enkelte indsatsområder i forbindelse med servicestrategien.

I kommunernes arbejde med at få mere kvalitet for pengene vil der være flere metoder til at fremme effektivitetsudviklingen. Inden for det enkelte område kan kommunalbestyrelsen dels vælge at fokusere på konkurrence gennem inddragelse af eksterne samarbejdspartnere eller andre metoder til markedsprøvning. Dels kan den vælge at fokusere på effektivisering af den eksisterende kommunale forvaltning. Fokusering på interne processer kan udmøntes i konkrete økonomiske og organisatoriske foranstaltninger, eller det kan udmøntes i analyser med henblik på at identificere, hvor kommunen kan opnå mere kvalitet for pengene. Der henvises herom til den nærmere omtale i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Det væsentlige er, at de metoder, der vælges som instrument til udvikling af den kommunale opgaveløsning, sikrer, at kommunerne benytter den mest effektive, mest økonomiske og mest formålstjenlige løsning i forhold til kommunens mål og prioriteringer - så kommunen og dens borgere får mere kvalitet for pengene.

Markedsafprøvning gennem udbud er et vigtigt instrument i forbindelse med kommunernes levering af ydelser. Erfaringerne har vist, at det er muligt at skabe en kvalitets- og effektivitetsudvikling i den offentlige sektor gennem udbud og udlicitering. Skal udbudsinstrumentet imidlertid anvendes med succes, er det nødvendigt, at kommunerne er præcise og velovervejede ved gennemførelsen af udbuddet.

Kommunens servicestrategi skal derfor indeholde overvejelser om, på hvilke områder kommunalbestyrelsen i løbet af sin valgperiode påtænker at lade opgavevaretagelsen markedsafprøve. Det være sig gennem udbud eller andre former for samarbejde med private leverandører.

Servicestrategien skal - i overensstemmelse med det ovenfor anførte beslutningsforslag B 107 - indeholde en udbudspolitik, der skal gælde for de områder, hvor kommunalbestyrelsen påtænker at sende opgaver i udbud. Det er hensigten administrativt at fastsætte regler om, at denne udbudspolitik skal omfatte kommunens principper for kravspecifikationer og be-

tingelser ved udbud, eget bud, kvalitetsopfølgning, medarbejderindflydelse og personalets retsstilling samt sociale klausuler. Endvidere vil det være naturligt, at det fremgår af kommunens udbudspolitik, om kommunen eventuelt har andre principper i forbindelse med udbud af serviceopgaver. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 62 stk. 1).

I tilknytning hertil kan det oplyses, at Økonomi- og Erhvervsministeriet i samarbejde med Kommunernes Landsforening vil tilvejebringe en internetportal om udbud og øvrige former for offentligt-privat samspil vedrørende serviceydelser med henblik på at lette kommunernes arbejde med udbud. Internetportalen skal fungere som et elektronisk videnscenter, der skal skabe grundlag for, at udbud gennemføres på en måde, som er konstruktiv for alle involverede parter. Som en del af det elektroniske videnscenter vil der være adgang til en digital vejledning, hvor det vil blive muligt at finde eksisterende regelgrundlag og vejledninger vedrørende kommunale serviceområder. Endvidere skal internetportalen være et sted for udvikling, dialog og vidensudveksling om udbud og andre former for offentligt-privat samarbejde.

Det er naturligvis lige så vigtigt, at kommunerne arbejder konsekvent med at forbedre kvaliteten og effektiviteten i situationer, hvor udbudsinstrumentet eller andre former for markedsafprøvning ikke er muligt at anvende eller ikke findes egnet. Også i disse situationer bør kommunerne efterstræbe at levere ydelser, der i kvalitet og effektivitet kan sammenlignes med såvel de bedste offentlige udbydere som de bedste private virksomheder og frivillige organisationer, der tilbyder at producere tilsvarende serviceydelser.

Der foreligger en række forskellige økonomiske og organisatoriske foranstaltninger, der kan indgå i dette arbejde. Her skal særligt peges på benchmarking, som er en central metode til sammenligning af kvalitet og effektivitet. Ved hjælp af benchmarking er det muligt for kommunerne at sammenligne sig med hinanden, med sig selv over tid og med private leverandører.

I det kommunale budget- og regnskabssystem er der arbejdet på at indrette regnskaberne på en måde, der gør det muligt at anvende systemet til benchmarking analyser. Fra regnskab 2002 er der i budget- og regnskabssystemet indført regler, hvorefter kommuner og amtskommuner på en række centrale serviceområder som daginstitutioner, folkeskoler, skolefritidsordninger samt gymnasier og HF-kurser registrerer udgifterne på det enkelte omkostningssted (dvs. den enkelte institution eller foranstaltning) i regnskab. Hermed bliver det muligt at sammenligne såvel

forskellige institutioner inden for kommunen, som institutioner kommunerne imellem.

I forlængelse af det hidtidige arbejde med det kommunale budget- og regnskabssystem vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet igangsætte et udvalgsarbejde, der bl.a. har til formål at foreslå ændringer, der kan medvirke til at synliggøre udgifterne forbundet med den enkelte serviceydelse, herunder ved forslag om registrering af omkostninger i form af afskrivninger og forrentning mv. Dette vil skabe en øget synlighed og gennemsigtighed, idet det herigennem vil blive muligt for kommunerne også at sammenligne økonomien i den kommunale opgaveløsning med private udbydernes tilbud.

Redegørelsen om servicestrategien skal indeholde en beskrivelse af de initiativer, som kommunalbestyrelsen overvejer at anvende i forhold til de fastsatte indsatsområder for at udvikle kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 62, stk. 1).

Som et supplement til kommunens redegørelse for sin servicestrategi foreslås det endvidere, at kommunalbestyrelsen inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, skal redegøre for, hvordan der følges op på servicestrategien. Som et led heri skal kommunerne redegøre for, hvilke udbud der er gennemført i valgperioden, herunder for de situationer, hvor kommunen efter en udbudsforretning har valgt fortsat at varetage opgaven, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 62 c).

Det forudsættes, at konkrete analyser mv. udarbejdet som led i redegørelserne for kommunernes servicestrategi og opfølgingsredegørelserne vil kunne indgå i grundlaget for revisionens vurdering af, om kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde, jf. den kommunale styrelseslov § 42, stk. 2.

Regeringen vil i foråret 2003 udarbejde en redegørelse for indholdet af kommunalbestyrelsernes servicestrategi for valgperioden.

4. Udfordringsret

Efter den gældende retstilstand har en kommunalbestyrelse, der modtager et tilbud fra en privat om at udføre en opgave, som kommunen hidtil har udført for sig selv, ikke pligt til at sammenligne det private tilbuds pris mod den tilsvarende ydelse, som kommunen præsterer. Kommunalbestyrelsen har desuden ikke pligt til at begrunde over for tilbudsgiveren og kommunens borgere, såfremt kommunalbestyrelsen afvi-

ser at antage det private tilbud. Endvidere kan kommunalbestyrelsen overlade det til kommunens administration og udvalg at behandle de private tilbud. Der er således ingen garanti for, at det private tilbuds fortrin og ulemper behandles på politisk niveau i kommunalbestyrelsen, uanset at beslutningen om, hvorvidt en kommunal opgave bør udliciteres, i vid udstrækning har karakter af en politisk vurdering.

Lovforslagets del om udfordringsret har på den baggrund til formål at give private en ret til at udfordre kommuner ved at komme med tilbud på udførelse af konkrete opgaver. Kommunalbestyrelsen bliver således med lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 62 a) forpligtet til at sammenligne det indkomne tilbud med kommunens egen udførelse af opgaven. Kommunalbestyrelsen skal herefter beslutte, om opgaven fortsat bør varetages af kommunen selv, eller om den samme opgave vil kunne løses bedre og billigere af andre.

Lovforslaget forpligter ikke kommunalbestyrelsen til at træffe nogen bestemt beslutning på baggrund af sammenligningen af det private tilbud og kommunens egen opgaveudførelse. Formålet med lovforslaget er at løfte private tilbud på udførelse af opgaver for kommunerne op på politisk niveau i kommunalbestyrelsen for dermed at sikre en struktureret proces, hvorved private kan sikres en grundig behandling af deres tilbud.

Med henblik på at synliggøre over for borgerne de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke at udlicitere opgaven på trods af, at det private tilbud må anses for billigere og bedre, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i den under pkt. 3.2 nævnte redegørelse for opfølgningen på kommunalbestyrelsens servicestrategi tillige skal give oplysninger om de private tilbud, som kommunen har modtaget efter reglerne i § 62 a og § 62 b, stk. 1, nr. 8, i lovforslaget. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvorvidt kommunalbestyrelsens behandling af private tilbud har medført, at opgaverne ikke længere løses af kommunen selv, og i benægtende fald, hvad årsagen er til, at kommunen har valgt ikke at udlicitere de pågældende opgaver. Med disse oplysninger får kommunens borgere et godt grundlag for at vurdere, om kommunalbestyrelsens ressourceanvendelse er berettiget.

Det tilføjes, at lovforslaget ikke regulerer, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen må behandle sager om privates udfordringsret på åbne møder, og at dette således skal afgøres efter de almindelige regler herom i § 10 i lov om kommunernes styrelse.

I en række tilfælde vil det på forhånd stå klart, at kommunalbestyrelsen ikke kan forventes at antage det private tilbud. Det foreslås derfor, at kommunalbesty-

relsen ikke skal have en ubetinget pligt til at holde kommunens egen opgaveudførelse op mod det private tilbud, men at kommunalbestyrelsen i stedet kan overlade det til kommunens administration eller til kommunens udvalg på forhånd at afvise det private tilbud. Dette foreslås at gælde, hvis tilbudsgiver ikke lovligt vil kunne udføre den opgave, som tilbudet omfatter. Det samme gælder, hvis tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den til opgaven fornødne tekniske, finansielle eller økonomiske formåen, hvis tilbudsgivers personlige forhold giver grund til at antage, at han ikke kan udføre opgaven betryggende, eller hvis tilbudet forekommer at være unormalt lavt i forhold til ydelsen.

På tilsvarende måde bør kommunalbestyrelsen ikke have pligt til at sammenligne det private tilbud med kommunens egen opgaveudførelse, hvis tilbudet svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet, eller hvis kommunen allerede har besluttet at sende opgaven i udbud. I forlængelse heraf foreslås det, at kommunalbestyrelsen ikke skal have pligt til at sammenligne kommunens egen opgaveudførelse med et privat tilbud, hvis kommunalbestyrelsen beslutter – eller allerede har besluttet – at afgrænsningen af den opgave, der i givet fald skal udbydes, ikke svarer til tilbudet. For at undgå omgåelse foreslås det samtidig, at kommunalbestyrelsen angiver den valgte afgrænsning af opgavens indhold over for tilbudsgiver, således at denne herefter kan beslutte, om der er anledning til at ændre tilbudet.

Herudover foreslås det, at kommunalbestyrelsen ikke skal have pligt til at foretage den nævnte sammenligning, hvis tilbudet ikke overstiger 250.000 kr. for engangsydelser og et tilsvarende årligt beløb for så vidt angår løbende ydelser. Baggrunden for denne tærskelværdi er, at det kan anses for uforholdsmæssigt at forpligte en kommunalbestyrelse til at behandle et tilbud, hvor den mulige besparelse må anses for forholdsvis beskeden og måske end ikke står mål med de omkostninger, der er forbundet med at foretage sammenligningen.

Det tilføjes, at lovforslaget ikke regulerer det aftale- og formueretlige forhold mellem kommunalbestyrelsen og tilbudsgiveren. Lovforslaget er således f.eks. ikke til hinder for, at tilbudsgiver angiver, at tilbudet alene er gældende i en begrænset periode, og at det således bortfalder, såfremt tilbudsgiver ikke har hørt fra kommunen inden udløbet af den angivne periode. Det bemærkes også, at lovforslaget heller ikke regulerer de rettigheder og pligter, som kommunalbestyrelsen og tilbudsgiveren i forbindelse med indgåelsen af en

aftale i øvrigt måtte have over for hinanden og over for tredjemand, herunder medarbejdere ved kommunen og den pågældende virksomhed. Disse rettigheder og pligter må således – som hidtil – fastlægges på grundlag af lovgivningens generelle regler.

Det tilføjes, at det følger af § 1, stk. 2, i den kommunale styrelseslov, at lovens bestemmelser finder anvendelse på alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet særligt er hjemlet i lovgivningen. Dette indebærer, at lovforslagets regler om udfordringsret viger for anden lovgivning. Det bemærkes i den forbindelse særligt, at socialministeren i nærværende folketingsssamling har fremsat forslag om lov om ændring af lov om social service. I dette forslag forpligtes kommunalbestyrelsen til at godkende og indgå kontrakt med enhver leverandør, der opfylder en række kvalitets- og prismæssige krav. En vedtagelse af socialministerens lovforslag vil indebære, at i tilfælde, hvor en kommunalbestyrelse modtager et tilbud på levering af personlig og praktisk hjælp i medfør af § 71 i serviceloven, vil de i nærværende lovforslag foreslåede regler om udfordringsret ikke finde anvendelse. Hvis en leverandør fremsender et samlet tilbud på både hjemmehjælp i medfør af serviceloven og hjemmesygepleje i medfør af hjemmesygeplejerskerloven, vil tilbudet således ikke skulle behandles efter styrelseslovens regler om udfordringsret.

5. De kommunale ligestillingsredegørelser

Det foreslås, at den i den kommunale styrelseslov fastlagte pligt for kommunalbestyrelser og amtsråd til at redegøre for ligestillingssituationen blandt kommunalt og amtskommunalt ansatte, der i dag er fastsat i lov om kommunernes styrelse, fremover fastsættes i lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Herved samles lovgivningens bestemmelser om redegørelser for ligestilling.

De kommunale ligestillingsredegørelser er hidtil blevet indsendt til Indenrigsministeriet (nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet). Ifølge aftale mellem indenrigs- og sundhedsministeren og ligestillingsministeren er de kommunale ligestillingsredegørelser herefter blevet oversendt fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, således at ligestillingsministerens årlige redegørelse for ligestilling til Folketinget kunne være en redegørelse for den samlede offentlige sektor.

Ifølge forslaget skal de kommunale ligestillingsredegørelser indsendes direkte til ministeren for ligestilling. Redegørelserne tilgår således uden unødigt forsinkelse den minister, der i sin opgavevaretagelse har brug for disse.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Der vil ikke være nævneværdige direkte økonomiske og administrative konsekvenser forbundet med den foreslåede pligt for kommunalbestyrelserne til at udarbejde en servicestrategi. Dette skyldes, at udarbejdelsen af redegørelsen for servicestrategi og opfølgingsredegørelsen modsvares af ophævelsen af de hidtidige bestemmelser om serviceredegørelser og udliciteringsredegørelser. Herudover bemærkes, at det er sigtet med indførelsen af servicestrategien, at den skal bidrage til en styrkelse af arbejdet med udvikling af kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgaveløsning. Med lovforslaget rettes fokus således mod mulighederne for at opnå budgetforbedringer gennem en vurdering af, hvordan opgaveløsningen kan gøres bedre og billigere. Dette kvalitets- og effektiviseringspotentiale afhænger imidlertid helt af den enkelte kommunalbestyrelses beslutninger, og størrelsen kan derfor ikke nærmere angives.

Der vil kunne være et vist administrativt merarbejde forbundet med den foreslåede bestemmelse om privates udfordringsret i forbindelse med behandling af tilbudene. Dette vil imidlertid blive opvejet af de økonomiske fordele, kommunerne vil kunne opnå gennem markedsafprøvning. Heller ikke på dette punkt vil lovforslaget derfor samlet have økonomiske konsekvenser.

Forslaget har ikke administrative konsekvenser af betydning for staten.

7. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget om, at kommunerne som en del af servicestrategien skal formulere en udbudspolitik for de områder, som de beslutter sig for at sende i udbud, forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet formuleringen af en udbudspolitik vil sikre, at udbud sker på det bedst mulige grundlag. Det forventes, at forslaget dermed vil lette arbejdet i forbindelse med udbudsforretninger.

Forslaget om indførelse af bestemmelser om privates udfordringsret forventes ligeledes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet forslaget vil forbedre privates muligheder for selv at gøre kommunerne opmærksomme på opgaver, som med fordel kan løses i private regi. Det må derfor forventes, at forslaget vil medføre en øget inddragelse af private i den kommunale opgaveløsning.

8. Erhvervsadministrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen erhvervsadministrative konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

10. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslagets bestemmelser om at overføre reglerne om de kommunale og amtskommunale ligestillingsredegørelser til ligestillingsloven vurderes at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser. Herved samles lovgivningen om statslige, amtskommunale og kommunale ligestillingsredegørelser, og ministeren for ligestilling får mulighed for at regulere indholdet af redegørelserne. Der vil således løbende

kunne sikres et ensartet grundlag for vurderingen af ligestillingsarbejdet.

13. Udtalelser over lovforslaget.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har foretaget høring af følgende myndigheder og organisationer mv.:

Kommunernes Landsforening, Amdsrådsforeningen i Danmark, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, LO, Dansk Industri, Dansk Transport og Logistik, Dansk Handel og Service, Håndværksrådet, Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service, Det Danske Handelskammer, Byggeriets Firkant, Rengøringssekskabernes Branche- og Arbejdsgiverforening, Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervenes Arbejdsgiverforening, Byggeriets Arbejdsgivere, Erhvervssammenslutning G - 1930, Vagt- og Alarmbranchens Arbejdsgiverforening, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Kommunernes Revision, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer samt samtlige ministerier.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Begrænsede økonomiske fordele som følge af ophævelse af pligten til udarbejdelse af service- og udliciteringsredegørelser og styrkelsen af arbejdet med udvikling af kvaliteten og effektiviteten i den kommunale og amtskommunale opgaveløsning	Begrænset økonomisk belastning som følge af udarbejdelse af servicestrategi og opfølgingsredegørelse
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Begrænset administrativ lettelse som følge af ophævelse af pligten til udarbejdelse af service- og udliciteringsredegørelser	Begrænset administrativ belastning som følge af udarbejdelse af servicestrategi og opfølgingsredegørelse samt behandling af tilbud afgivet som følge af forslaget om privates udfordringsret
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Private får bedre mulighed for at udføre opgaver for den kommunale og amtskommunale sektor	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Overførslen af reglerne om de kommunale og amtskommunale ligestillingsredegørelser til ligestillingsloven vurderes at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 1

Til nr. 1

Med forslaget til en ny § 62, stk. 1 og 2, ophæves de nuværende bestemmelser i henholdsvis § 62, stk. 1, om kommunale serviceredegørelser og § 62, stk. 2, om kommunale udliciteringsredegørelser.

Efter bestemmelsens *stk. 1*, skal kommunalbestyrelsen inden udgangen af valgperiodens første år vurdere, hvordan kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles (servicestrategi). Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om kommunen skal gøre brug af udbud, og på hvilken måde dette skal ske. Servicestrategien skal gøres tilgængelig for kommunens beboere i form af en redegørelse.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, således at det sikres, at det er den enkelte kommunalbestyrelse selv, der skal fastsætte en servicestrategi og

ikke f.eks. økonomiudvalget eller den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen skal efter den foreslåede bestemmelse vurdere, hvordan kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles. Kommunalbestyrelsen fastlægger selv afgrænsningen af de enkelte indsatsområder i forbindelse med servicestrategien. Der ligger ikke i bestemmelsen en forpligtelse til at gennemføre bestemte effektivitetsforanstaltninger i forhold til de enkelte områder og ydelser. Bestemmelsen indeholder alene en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at overveje, om kommunen ønsker at gøre brug af udbud til løsning af opgaver, eller overveje, hvilke andre initiativer der kan anvendes til effektivitetsudvikling.

Det er således op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan den – inden for lovgivningens rammer – vil tilrettelægge arbejdet, herunder hvilke initiativer den vil tage i anvendelse for at opnå de ønskede mål. Lovforslaget indebærer, at kommunalbe-

styrelsen i redegørelsen om servicestrategi skal oplyse om de indsatsområder, som den har fastlagt, og de initiativer, som overvejes anvendt i forhold til de enkelte områder. Redegørelsen for servicestrategien skal således ikke rumme resultatet af kommunalbestyrelsens behandling af de enkelte initiativer. Redegørelsen skal derimod omfatte en arbejdsplan for, hvornår kommunalbestyrelsen inden for det enkelte indsatsområde agter at behandle initiativerne til udvikling af kvaliteten og effektiviteten i opgavevaretagelsen.

Som initiativer til kvalitets- og effektivitetsudvikling kan på den ene side peges på etablering af konkurrence på leverandørsiden vedrørende de kommunale ydelser. Der kan f.eks. være tale om:

- udbud af opgaver
- indgåelse af samarbejdsaftaler med private leverandører
- indførelse af frit valg mekanismer – også ud over dem, der etableres med lov – og
- fastsættelse af politik i forhold til såkaldte »afknapninger«, hvor medarbejderne danner et selskab, der løser de opgaver som de varetog, da de var ansat i kommunen.

Der kan endvidere peges på kommunale samarbejder i forskellige former, herunder overladelse af en opgave til en anden kommune på områder, hvor dette er lovligt.

På den anden side vil der – hvor en markedsafprøving ikke foretages – kunne iværksættes initiativer til effektivisering af den eksisterende kommunale forvaltning gennem økonomiske eller organisatoriske foranstaltninger såsom:

- kontrakt- og resultatstyring og andre former for udvikling af økonomistyringen
- efteruddannelse af ledere og medarbejdere samt
- indførelse af ny teknologi

Eller der kan peges på specifikke analyser:

- benchmarking eller lignende produktivitetsanalyser
- budgetanalyser og
- brugerundersøgelser

Redegørelsen for kommunernes servicestrategi skal efter bestemmelsen i *stk. 1, 3. pkt.*, være offentligt tilgængelig. Kommunalbestyrelsen kan selv beslutte, hvorledes redegørelsen for kommunens servicestrategi skal gøres tilgængelig for kommunens borgere og i øvrigt indgå i kommunalbestyrelsens dialog med borgerne. Det vil dog være naturligt, at informationen om kommunalbestyrelsens servicestrategi bl.a. gøres tilgængelig på kommunens hjemmeside, hvis kommunen har en sådan.

Der vil med hjemmel i den foreslåede § 62, *stk. 2*, blandt andet blive fastsat nærmere regler om, at kom-

munalbestyrelsen for de opgaveområder, hvor det overvejes at anvende udbud, skal udarbejde retningslinier herfor (en udbudspolitik). Det vil i den forbindelse blive fastsat, at kommunalbestyrelsens udbudspolitik som minimum skal indeholde:

- en beskrivelse af kommunens principper for valg af leverandør, kravspecifikationer og betingelser ved udbud
- principper for intern priskalkulation ved eget bud, der præcist henfører de relevante omkostninger til den relevante aktivitet
- principper for kommunens kvalitetsopfølgning, herunder principper for inddragelsen af både objektive krav til kvalitet og brugernes subjektive oplevelse af kvalitet
- politikker for, hvordan personalet inddrages i form af en drøftelse, orientering eller lignende i overensstemmelse med de gældende regler og aftaler herom, samt
- principper for anvendelsen af sociale klausuler.

Til § 62 a under nr. 2

Med den foreslåede bestemmelse indføres en pligt for kommunalbestyrelsen til, når den modtager et konkret tilbud om udførelse af en kommunal opgave, at træffe beslutning om, hvorvidt kommunalbestyrelsen fortsat ønsker, at opgaven skal udføres af kommunen.

Kommunalbestyrelsen skal til brug for beslutningen efter *stk. 1* foretage en sammenligning mellem omkostningerne ved kommunens egen opgaveudførelse og de omkostninger, der vil være forbundet med at antage det indkomne tilbud.

Den foreslåede ret i *stk. 1* til at få behandlet tilbud på udførelse af kommunale opgaver gælder alene for private. Offentlige myndigheder har således ikke i medfør af den foreslåede bestemmelse retskrav på at få behandlet et tilbud på udførelse af en opgave for en anden offentlig myndighed. Baggrunden for den valgte afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde er, at offentlige myndigheder kun i begrænset omfang har ret til at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder. Hvor en offentlig myndighed imidlertid efter den øvrige lovgivning kan udføre opgaver for en kommune, er lovforslaget naturligvis ikke til hinder for, at den offentlige myndighed afgiver tilbud over for kommunen, ligesom lovforslaget ikke afskærer kommunen fra i sådanne tilfælde at foretage en sammenligning mellem tilbudet og kommunens egen opgaveudførelse.

Afgrænsningen af, hvad der efter lovforslaget må anses for et privat retsobjekt, skal – for så vidt angår afgrænsningen til forvaltningsmyndigheder – ske i

overensstemmelse med den tilsvarende afgrænsning af begrebet »den offentlige forvaltning« i offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Med ordene »konkret tilbud« i lovteksten sigtes til tilbud, der er udformet specifikt til den pågældende kommune. Det er ikke fundet rimeligt at pålægge kommunalbestyrelsen en pligt til at iværksætte den i bestemmelsen omhandlede procedure i relation til generelle reklamebreve. Lovforslaget regulerer ikke i øvrigt kravene til den nødvendige præcision og detaljeringsgrad i det pågældende tilbud. Der er imidlertid grund til at fremhæve, at et udfordringstilbud har forskellige funktioner afhængigt af, om lovgivningen giver kommunalbestyrelsen adgang til at antage det private tilbud uden forudgående udbud. Hvor lovgivningen indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke umiddelbart kan antage udfordringstilbudet, men alene udlicitere opgaven på grundlag af et offentligt udbud, vil tilbudet i første række have den funktion, at det kan danne grundlag for kommunalbestyrelsens overvejelse om, hvorvidt opgaven med fordel kan sendes i licitation. I sådanne tilfælde vil det efter omstændighederne kunne være fordelagtigt for tilbudsgiveren at undlade at specificere tilbudet nærmere og alene i hovedtræk angive karakteren af ydelsen og den pris, som tilbudsgiveren forventer at fastsætte i et bud i forbindelse med en eventuel udbudsrunde.

Retten til at få behandlet tilbud gælder alene for opgaver, som kommunen løser for sig selv. Et tilbud på en opgave, som kommunen i forvejen får udført af en ekstern leverandør, er således ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse. Dette gælder, uanset om opgaven udføres af en anden kommune i medfør af de såkaldte kommunalfuldmagtsregler om overskudskapacitet og biproduktion eller i medfør af lov nr. 378 af 14. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. På tilsvarende måde omfatter bestemmelsen ikke tilfælde, hvor en privat afgiver tilbud til en kommune på en opgave, som kommunen får udført gennem deltagelse i et kommunalt fællesskab efter § 60 i den kommunale styrelseslov. Det skyldes, at den private i sådanne tilfælde i stedet kan rette tilbudet direkte til det kommunale fællesskab m.v., og at fællesskabet efter bestemmelsen i stk. 3 selvstændigt er underlagt pligten til at behandle private tilbud i overensstemmelse med lovforslagets generelle regler. Når en privat afgiver konkrete tilbud på udførelse af en opgave, som varetages af et kommunalt fællesskab, skal bestyrelsen i det kommunale fællesskab træffe beslutning om, hvorvidt opgaven fortsat skal udføres af det kommunale fællesskab.

Det tilføjes, at bestemmelsen naturligtvis ikke omfatter tilbud, der afgives som følge af kommunens offentlige udbud af en opgave efter f.eks. EU's udbudsregler.

Kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt den vil fortsætte med selv at udføre den pågældende opgave, har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke i medfør af forvaltningslovens bestemmelser have pligt til at partshøre den private tilbudsgiver, inden der træffes beslutning på grundlag af sammenligningen med kommunens egen opgaveudførelse, ligesom forvaltningslovens regler ikke i sig selv vil føre til, at tilbudsgiveren har krav på en begrundelse, hvis kommunalbestyrelsen afslår tilbudet. Det fastsættes på den baggrund i bestemmelsens 2. pkt., at kommunalbestyrelsen skal underrette den private tilbudsgiver om kommunalbestyrelsens beslutning og ledsage denne af en begrundelse, hvis kommunalbestyrelsen ikke antager tilbudet. Hvor det er kommunalbestyrelsens politiske ønske om ikke at udlicitere den pågældende opgave, som har ført til afslaget, vil en kort bemærkning herom opfylde begrundelseskravet.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan vælge at fortsætte med selv at udføre den pågældende opgave, uanset at det private tilbud måtte være mere fordelagtigt. Forslaget er heller ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at udbyde den pågældende opgave. Det bemærkes i den forbindelse, at anden lovgivning efter omstændighederne kan være til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan antage det private tilbud. Dels vil en række opgaver ikke kunne overlades til private. Dels indebærer bl.a. EU's udbudsdirektiver, at visse former for udlicitering alene kan ske på baggrund af et forudgående offentligt udbud. Der er naturligtvis intet til hinder for, at den private tilbudsgiver byder på et udbud, der er foranlediget af det tilbud, som vedkommende har afgivet i medfør af lovforslagets § 62 a. Den private tilbudsgiver vil ikke i et sådant tilfælde være forpligtet til i givet fald at fremkomme med det samme tilbud. Det gælder, uanset om kommunens udbud i sin opgaveafgrænsning svarer til det tilbud, som den private har afgivet til kommunen.

Det understreges, at ansvaret for opgaveløsningen påhviler kommunalbestyrelsen, uanset om det besluttes at overlade opgaven til en ekstern leverandør.

Det tilføjes, at bestemmelsen i stk. 1 ikke pålægger kommunalbestyrelsen nogen specifik pligt til – på foranledning af en potentiel tilbudsgiver – at tilvejebringe og udlevere detaljerede oplysninger om omfanget og arten af kommunens egen opgaveudførelse. Oplys-

ninger herom kan imidlertid efter omstændighederne have praktisk betydning for potentielle tilbudsgivers mulighed for at udforme attraktive tilbud til kommunen. Lovforslaget bygger på den generelle forudsætning, at en kommune i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om vejledning og god forvaltningsskik i et rimeligt omfang vil besvare velbegrundede og ikke overdrevent byrdefulde forespørgsler om kommunens egen opgaveudførelse fra en potentiel tilbudsgiver, der har et sagligt behov for de pågældende oplysninger med henblik på at kunne udnytte sin udføringsret efter bestemmelsen. Herudover vil den private tilbudsgiver naturligvis kunne indhente oplysninger herom i overensstemmelse med offentlighedslovens generelle regler om aktindsigt.

Når kommunalbestyrelsen i medfør af den foreslåede *stk. 2* skal beregne omkostningerne ved kommunens egen opgaveudførelse, skal kommunalbestyrelsen foretage et skøn over, hvor meget kommunen samlet anvender på at udføre den opgave, som det indkomne tilbud omfatter. Kommunalbestyrelsen skal udføre rimelige og sædvanlige bestræbelser på at angive omkostningerne ved kommunens opgaveudførelse. Bestemmelsen indebærer ikke en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at specificere de enkelte udgiftsposter, ligesom der ikke er pligt til at få foretaget en ekstern kontrol af kommunens omkostningsberegning. Da sigtet med omkostningsberegningen alene er at give kommunalbestyrelsen et godt og informeret grundlag for at vurdere, om det private tilbud er mere økonomisk fordelagtigt end kommunens egen opgaveudførelse, er det ikke i omkostningskalkulationen nødvendigt at foretage en beskrivelse af kommunens egen opgaveudførelse, der er så præcis, at den vil kunne danne grundlag for en kontrakt med den private tilbudsgiver.

Der ligger ikke i bestemmelsen nogen indskrænkning i de hensyn, som kommunalbestyrelsen kan inddrage i vurderingen af, om den vil antage det private tilbud.

Der stilles ikke formelle krav til udformningen af den private tilbudsgivers tilbud. Kommunalbestyrelsen kan dog i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper for sagsoplysningen anmode om de oplysninger, som den finder nødvendig til behandling af det indkomne tilbud. Kommunalbestyrelsen kan endvidere vælge at udarbejde et skema, som den private tilbudsgiver kan anvende. Den private kan imidlertid ikke efter lovforslaget forpligtes til at anvende et sådant skema, når blot vedkommende på anden måde fremkommer med de ønskede oplysninger.

Indenrigs- og sundhedsministeren kan i medfør af *stk. 4* fastsætte nærmere regler om beregning af omkostninger i medfør af *stk. 2*. Det kan f.eks. være regler om omkostningskalkulation.

Til § 62 b under nr. 2

Den foreslåede bestemmelse indeholder en hjemmel for kommunalbestyrelsen til i en række nærmere angivne tilfælde at undlade at foretage en sammenligning af det indkomne tilbud med kommunens egen opgaveudførelse. Bestlutningen om ikke at foretage en realitetsbehandling af det private tilbud efter § 62 a har karakter af en forvaltningsakt. Kommunalbestyrelsens afgørelse herom er derfor underlagt reglerne i forvaltningsloven, hvilket blandt andet indebærer, at kommunalbestyrelsen skal iagttage dennes lovs regler om partshøring og begrundelse.

Bestemmelsen er fakultativ. Bestemmelsen er derfor naturligvis ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at få varetaget en opgave af en ekstern leverandør på baggrund af et tilbud eller en tilbudsgiver, der er omfattet af én af de i den foreslåede § 62 b, nr. 1-8, nævnte tilfælde. På tilsvarende måde er bestemmelsen ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen til brug for en sådan beslutning vælger at foretage en sammenligning mellem det private tilbud og kommunens egen opgaveudførelse.

Hvor det private tilbud alene omfatter en opgave af mindre værdi, vil det være uforholdsmæssigt at forpligte en kommune til at anvende ressourcer på at sammenligne tilbudet med kommunens egen opgaveudførelse. Dette gælder navnlig, hvor en eventuel besparelse ved at antage tilbudet ikke kan antages at modsvare de omkostninger, der er forbundet med at foretage sammenligningen. Men også herudover kan det hævdes at være uforholdsmæssigt at kræve, at kommunalbestyrelsen træffer beslutninger vedrørende udlicitering af mindre opgaver.

På den baggrund foreslås det med bestemmelsen i *nr. 1*), at kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis tilbudet ikke overstiger 250.000 kr. for engangsydelser og et tilsvarende årligt beløb for løbende ydelser.

Lovgivningen fastsætter i en række tilfælde, at opgaver skal varetages af den pågældende offentlige myndighed selv. Endvidere følger det af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, at egentlig myndighedsudøvelse ikke uden særlig hjemmel kan overlades til private.

På denne baggrund foreslås det i *nr. 2*), at kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis tilbudsgiver ikke lovligt vil kunne udføre

den opgave, som tilbudet omfatter. Bestemmelsen er ikke begrænset til de tilfælde, hvor opgaveudførelsen som sådan ikke vil kunne overlades til private, men omfatter også tilfælde, hvor det klart fremgår af tilbudet, at dettes udformning indebærer, at det ikke kan udføres inden for lovgivningens rammer. Som eksempel kan nævnes, at det af tilbudet fremgår, at opgaveudførelsen vil indebære en tilsidesættelse af arbejdsmiljøretlige regler. Det er kommunalbestyrelsen, der skal godtgøre, at tilbudsgiver ikke vil kunne udføre den beskrevne opgave inden for den lovgivning, som den private er underlagt i forbindelse med opgaveudførelsen. Er kommunalbestyrelsen i tvivl herom, må den i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler søge forholdet oplyst, herunder gennem høring af tilbudsgiveren.

En kommunalbestyrelse bør ikke forpligtes til at sammenligne kommunens egen opgaveudførelse med et privat tilbud, som kommunen alligevel ikke kan forventes at antage, allerede fordi der er usikkerhed om, hvorvidt tilbudet overhovedet vil kunne forventes at kunne blive udført på betryggende vis.

Dette er baggrunden for, at de foreslåede *nr. 3), 4) og 5)* indeholder hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning i de tilfælde, hvor tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den fornødne tekniske, personlige, finansielle og økonomiske formåen. Bestemmelserne svarer til EU-udbudsdirektivernes krav om, at enhver leverandør kan udelukkes fra deltagelse i en udbudsprocedure, hvis vedkommende ikke kan dokumentere, at denne har den fornødne tekniske, finansielle og økonomiske formåen. I den nærmere fastlæggelse af bestemmelsens indhold vil der kunne søges vejledning i den praksis, som EF-domstolen og Klagenævnet for Udbud har udviklet i forhold til udbudsdirektiverne. Som eksempel kan nævnes, hvor kommunen modtager et tilbud fra en tilbudsgiver, der nægter at demonstrere sin økonomiske formåen gennem fremlæggelse af regnskaber, tilbud fra en tilbudsgiver, som ved dom er dømt for et strafbart forhold, der rejser tvivl om den pågældendes faglige hæderlighed, eller tilbud afgivet af en virksomhed, der er taget under konkursbehandling.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen med hjemmel i *nr. 6)* kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis det indkomne tilbud forekommer at være unormalt lavt i forhold til ydelsen. EU-udbudsdirektiverne indeholder en tilsvarende regel om, at den ordregivende myndighed under visse betingelser kan afvise bud vedrørende en bestemt aftale, hvis budet forekommer at være unormalt lavt i forhold til ydelsen. Ved den nærmere fastlæggelse af bestem-

melsens indhold kan der derfor søges vejledning i den praksis, der er udviklet efter udbudsdirektiverne.

Hvor kommunalbestyrelsen allerede har behandlet et tilbud fra en privat, bør vedkommende ikke kunne kræve, at kommunen inden for kortere tid derefter foretager en fornyet sammenligning med et tilsvarende bud. Dette er baggrunden for, at den foreslåede *nr. 7)* indeholder en tidsmæssig spærregel, som indebærer, at kommunalbestyrelsen kan afvise tilbud, der svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet efter § 62 a. Det er ikke en forudsætning, at tilbudene kommer fra samme tilbudsgiver. Omvendt kan bestemmelsen ikke anvendes, blot fordi to tilbud vedrører samme opgave. Det er tillige en forudsætning, at tilbuddene også med hensyn til pris og udformning i det væsentlige svarer til hinanden.

Hvor kommunalbestyrelsen allerede har besluttet at udbyde en given opgave i udbud, giver det ikke mening at forpligte kommunalbestyrelsen til at sammenligne et privat tilbud om den pågældende opgave med den opgaveudførelse, som kommunen hidtil selv har varetaget. Det foreslås derfor i *nr. 8)*, at kommunalbestyrelsen i sådanne tilfælde kan afvise at behandle tilbudet efter § 62 a.

Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, om en given kommunal opgave skal varetages af kommunen eller en privat, medmindre lovgivningen er til hinder herfor. Det er endvidere kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvordan opgaven skal varetages, herunder om den skal varetages sammen med en anden kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen kan således beslutte, at en række forskellige kommunale opgaver har en sådan sammenhæng, at de skal varetages af samme leverandør. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. beslutte, at den ønsker samme madleverandør til alle kommunens plejehjem. Der er endvidere ikke i sig selv noget til hinder for, at kommunalbestyrelsen beslutter, at den ønsker, at en given opgave skal varetages sammen med en anden opgave, som ikke kan varetages af private. Det kan f.eks. være en myndighedsopgave.

Såfremt en kommunalbestyrelse således beslutter, at den ønsker, at bestemte opgaver skal udføres samlet af samme opgaveudfører – eller at en opgave skal splittes op i forskellige udbud – skønnes det uhenigtsmæssigt, hvis kommunalbestyrelsen skal forpligtes til at sammenligne kommunens egen opgaveudførelse med et tilbud, som ikke svarer til den afgrænsning af opgave, som kommunalbestyrelsen foretrækker. Som eksempel kan nævnes, at kommunalbestyrelsen modtager et tilbud på snerydning i kommunen, som alene angår en begrænset del af kommunens veje,

mens kommunalbestyrelsen finder det hensigtsmæssigt, at snerydning foretages samlet. Et andet eksempel er, hvor den privates tilbud er formuleret som et samlet tilbud vedrørende levering af både hjemme-hjælp og mad, mens kommunalbestyrelsen har tilkendegivet, at den af politiske grunde ikke ønsker en samlet leverandør på det pågældende område.

På den baggrund foreslås i nr. 9), at kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis det indkomne tilbud omfatter en opgave, som afviger fra den opgaveafgrænsning, som kommunalbestyrelsen beslutter skal udgøre grundlaget for beslutninger efter § 62 a. Denne beslutning kan træffes både før afgivelsen af det private tilbud og i forbindelse med behandlingen af dette.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at sammenkæde eller adskille forskellige opgaver er undergivet almindelige forvaltningsretlige principper om saglig forvaltning. Det gælder både, hvor der er tale om sammenkædning af forskellige driftsopgaver eller f.eks. sammenkædning af driftsopgaver med myndighedsopgaver. En kommunalbestyrelse kan derfor kun afvise at foretage en behandling af det private tilbud efter § 62 a, såfremt kommunalbestyrelsen har en rimelig grund til at ønske, at den pågældende opgave skal afgrænses anderledes end gjort i tilbudet. Dette vil naturligvis ikke være tilfældet, hvor den anderledes afgrænsning er begrundet i et ønske om at undgå at få belyst pris og kvalitet ved kommunens egen opgaveudførelse. På tilsvarende måde vil det vanskeligt kunne tænkes at være sagligt for en kommunalbestyrelse at afgrænse opgaven vedrørende drift af en børnehave således, at dette kun kan ske, hvis vedkommende samtidig står for driften af kommunens computerudstyr. I øvrigt må der tilkomme kommunalbestyrelsen et vidt skøn i vurderingen af, om forskellige opgaver skal udføres af samme eller forskellige opgaveudførere. Det tilføjes, at de kommunale tilsynsmyndigheder vil kunne efterprøve, om kommunalbestyrelsen har varetaget usaglige hensyn.

Med henblik på at sikre den pågældende tilbudsgiver mulighed for at tilpasse sit tilbud til kommunalbestyrelsens beslutning, bestemmes det i 2. pkt., at kommunalbestyrelsen i de omhandlede tilfælde skal oplyse tilbudsgiver om den valgte afgrænsning af opgavens indhold over for tilbudsgiver.

De i stk. 1, nr. 1-8, nævnte afgørelser indebærer ikke udøvelse af noget politisk skøn. Det foreslås derfor med stk. 2, at disse afgørelser skal kunne træffes af administrationen, et af kommunens stående udvalg eller økonomiudvalget. Til forskel herfra har afgørelser efter nr. 9 karakter af en politisk beslutning af mere

vidtrækkende betydning. Beslutninger efter denne bestemmelse bør derfor træffes af kommunalbestyrelsen på et møde med de retsgarantier vedrørende bl.a. borgernes adgang til at overvære drøftelserne, som dette indebærer. Beslutningen vil således ikke kunne overlades til administrationen, økonomiudvalget eller et af de stående udvalg. Dog kan afgørelser efter stk. 1, nr. 9, overlades til kommunens administration eller et af de omhandlede udvalg, hvis tilbudet svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet efter stk. 1, nr. 9.

Til § 62 c under nr. 2

Med forslaget til en ny § 62 c i den kommunale styrelseslov foreslås det at indføre en regel om, at kommunalbestyrelsen inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, skal redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kommunens servicestrategi efter § 62, stk. 1, ligesom kommunalbestyrelsen skal redegøre for de tilbud, som den har behandlet efter reglerne om udfordringsret i § 62 a og § 62 b, stk. 1, nr. 9.

Kommunalbestyrelsens behandling af opfølgningen på servicestrategien skal resultere i godkendelse af en opfølgningsredegørelse. Der vil således kun være krav om én opfølgningsredegørelse i hver valgperiode, men det vil stå kommunalbestyrelsen frit at udarbejde opfølgningsredegørelser oftere – eksempelvis årligt.

De nærmere krav til redegørelsens indhold er reguleret i bestemmelsens stk. 2. Det fastsættes heri, at kommunalbestyrelsen skal redegøre for, hvilke opgaver der efter udbud er udliciteret i den pågældende valgperiode. Endvidere skal der redegøres for den kommunale opgavevaretagelse i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen efter en udbudsforretning har valgt fortsat at varetage opgaven selv på grundlag af et eget bud. Redegørelsen skal også indeholde oplysninger om, hvorvidt kommunalbestyrelsens behandling af tilbud efter § 62 a har medført, at den af tilbudet omhandlede opgave udføres af andre end kommunen, og i benægtende fald, hvad årsagen er til, at dette ikke er tilfældet.

Opfølgningsredegørelsen skal for hvert enkelt indsatsområde i servicestrategien indeholde oplysninger om den aktuelle status. Det gælder bl.a. besvarelse af følgende spørgsmål: Hvor langt er kommunen kommet med gennemførelsen af sin servicestrategi? Har der vist sig behov for ændringer i strategien? Hvilke resultater har kommunen opnået i forhold til udvikling af kvaliteten og effektiviteten i opgaveløsningen ved hjælp af disse initiativer?

Endvidere skal opfølgingsredegørelsen indeholde oplysninger om de opgaver, der efter udbud er udlanceret til en ekstern leverandør. Det vil bl.a. dreje sig om oplysninger om opgavens art og økonomiske omfang, oplysninger om, hvem der har vundet udbudet, og oplysninger om, hvorvidt kommunen selv har budt på opgaven.

Opfølgingsredegørelserne skal være offentligt tilgængelige svarende til, hvad der gælder for offentliggørelse af selve serviceredegørelserne. Der henvises herom til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Stk. 3 indeholder en bemyndigelse til indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler for redegørelsens indhold og udformning. Denne bemyndigelse forventes udnyttet til at præcisere en række af de ovennævnte krav til indholdet og udformningen af opfølgingsredegørelsen. Ministeriet vil i den forbindelse fastsætte nærmere regler om, at opfølgingsredegørelsen - i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen på baggrund af et kontrolbud beslutter at annullere udbudsforretningen og i stedet fortsætter med at løse den pågældende opgave selv - skal indeholde oplysninger om, hvorvidt den kommunale opgavevaretagelse efter udbudsforretningen i omkostninger og indhold svarer til indholdet af kommunens kontrolbud, eller om der er sket afvigelser i forhold til dette.

§ 2

Til nr. 1

Det følger af § 7, stk. 1, i lov om ligestilling af kvinder og mænd, at ministeren for ligestilling hvert år inden den 1. marts skal udarbejde en redegørelse og en

perspektiv- og handlingsplan for ligestilling til Folketinget.

Dette sker blandt andet på baggrund af de statslige ligestillingsredegørelser og de kommunale ligestillingsredegørelser.

På den baggrund foreslås, at den pligt for kommunalbestyrelser og amtsråd til at redegøre for ligestillingssituationen blandt kommunalt og amtskommunalt ansatte, der i dag er fastsat i lov om kommunernes styrelse, fremover fastsættes i lov om ligestilling af kvinder og mænd, og at redegørelserne indsendes til ministeren for ligestilling senest den 1. september i de år, redegørelserne udarbejdes. Dette svarer til den efter hidtidig praksis gældende frist for indsendelse af redegørelserne til indenrigs- og sundhedsministeren.

Der er ikke tilsigtet en ændring i de kommunale og amtskommunale ligestillingsredegørelseres indhold i forhold til den hidtidige bestemmelse i § 62, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Redegørelserne skal som hidtil vedtages af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet i et møde.

Til nr. 2

Ifølge forslaget får ministeren for ligestilling adgang til at fastsætte regler om indholdet af de kommunale og amtskommunale ligestillingsredegørelser på samme måde som for de statslige redegørelser.

§ 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2003, og at kommunalbestyrelserne første gang skal afgive den i § 1 (§ 62, stk. 1) omhandlede redegørelse for kommunernes servicestrategi senest 2. januar 2003.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 629 af 29. juni 2001, foretages
følgende ændringer:

§ 62. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere redegøre for indholdet og omfanget af de væsentligste kommunale ydelser, der tilbydes eller vil blive tilbudt kommunens beboere. Redegørelsen skal tillige indeholde oplysninger om de mål, som kommunalbestyrelsen har sat for udviklingen på de pågældende områder. Redegørelsen skal afgives mindst hvert andet år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for de driftsopgaver, der efter udbud udføres af andre end kommunen selv. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvornår opgaverne har været udbudt, hvorvidt opgaverne udføres af andre kommuner, andre offentlige myndigheder eller private, samt hvorvidt kommunen selv har budt på opgaveudførelsen. Endvidere skal redegørelsen indeholde en vurdering af opgaveudførelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for situationen med hensyn til ligestillingen mellem kvinder og mænd blandt de kommunalt ansatte. Redegørelsen skal indeholde oplysning om

- a) hvorvidt kommunen har formuleret en ligestillingspolitik og i givet fald det nærmere indhold af denne,
- b) den kønsmæssige fordeling i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- c) andre forhold, der skønnes at have betydning for vurderingen af kommunens indsats på ligestillingsområdet.

1. § 62 affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af valgperiodens første år vurdere, hvordan kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles (servicestrategi). Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om kommunen skal gøre brug af udbud, og på hvilken måde dette skal ske. Servicestrategien skal gøres tilgængelig for kommunens beboere i form af en redegørelse.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler for servicestrategiens indhold og udformning.«

Gældende formulering

Lovforslaget

2. Efter § 62 indsættes:

»§ 62 a. Når en privat afgiver et konkret tilbud på udførelse af en opgave, som kommunen udfører for sig selv, skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, hvorvidt opgaven fortsat skal udføres af kommunen. Kommunalbestyrelsen skal underrette den private tilbudsgiver om kommunalbestyrelsens beslutning og ledsage denne af en begrundelse, hvis kommunalbestyrelsen ikke antager tilbudet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal til brug for en beslutning efter stk. 1 foretage en sammenligning mellem omkostningerne ved kommunens egen opgaveudførelse og de omkostninger, der vil være forbundet med at antage det indkomne tilbud.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tillige for kommunale fællesskaber, jf. § 60.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregningen af omkostninger efter stk. 2.

§ 62 b. Kommunalbestyrelsen kan afvise at træffe beslutning efter § 62 a, hvis:

- 1) tilbudet ikke overstiger 250.000 kr. for enkeltstående ydelser og 250.000 kr. pr. år for løbende ydelser,
- 2) tilbudsgiver ikke lovligt vil kunne udføre den opgave, som tilbudet omfatter,
- 3) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den fornødne tekniske formåen,
- 4) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at denne har den fornødne finansielle og økonomiske formåen,
- 5) tilbudsgiver ikke kan sandsynliggøre, at forhold af mere personlig karakter ikke gør denne uegnet til at udføre opgaven,
- 6) tilbudet forekommer at være unormalt lavt i forhold til ydelsen,
- 7) tilbudet svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet efter § 62 a,
- 8) tilbudet omfatter en opgave, som kommunalbestyrelsen før tilbudets modtagelse har besluttet at sende i udbud, eller

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 9) tilbudet omfatter en opgave, som afviger fra den opgaveafgrænsning, som kommunalbestyrelsen beslutter skal udgøre grundlaget for en beslutning efter § 62 a. Kommunalbestyrelsen skal i sådanne tilfælde oplyse tilbudsgiver om den valgte afgrænsning af opgavens indhold.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1, nr. 1-8, kan træffes af kommunens administration, et stående udvalg eller økonomiudvalget. Tilsvarende gælder afgørelser efter stk. 1, nr. 9, hvis tilbudet svarer til et tilbud, som kommunalbestyrelsen inden for den pågældende valgperiode har behandlet efter stk. 1, nr. 9.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder tillige for kommunale fællesskaber, jf. § 60.

§ 62 c. Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kommunens servicestrategi efter § 62, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal endvidere redegøre for de tilbud, som den har behandlet efter § 62 a og § 62 b, stk. 1, nr. 9. Redegørelsen skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Stk. 2. Redegørelsen efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om udbud af opgaver, der er gennemført i den pågældende valgperiode, samt oplysninger om varetagelsen af de opgaver, som kommunen efter en udbudsforretning fortsat udfører for sig selv. Redegørelsen skal endvidere indeholde oplysninger om, hvorvidt kommunalbestyrelsens behandling af tilbud efter § 62 a har medført, at den af tilbudet omhandlede opgave udføres af andre end kommunen, og i benægtende fald, hvad årsagen er til, at opgaven ikke udføres af andre end kommunen.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler for redegørelsens indhold og udformning.«

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lov nr. 388 af 30. maj 2000 som ændret ved § 4 i lov nr. 440 af 7. juni 2001, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Kommunalbestyrelsen og amtsrådet skal over for kommunens og amtskommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for situationen med hensyn til ligestillingen mellem kvinder og mænd blandt de kommunalt og amtskommunalt ansatte. Redegørelsen skal vedtages af kommunalbestyrelsen og amtsrådet i et møde.

Stk. 2. Redegørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) hvorvidt kommunen eller amtskommunen har formuleret en ligestillingspolitik og i givet fald det nærmere indhold af denne,
- 2) den kønsmæssige fordeling i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- 3) andre forhold, der skønnes at have betydning for kommunens eller amtskommunens indsats på ligestillingsområdet.

Stk. 3. Redegørelserne indsendes til ministeren for ligestilling inden den 1. september i de år, hvor redegørelserne udarbejdes.«

2. I § 6 ændres »§ 5, stk. 1,« til: »§ 5, stk. 1, og § 5 a«.

Til lovforslag nr. L 159. Skriftlig fremsættelse (15. marts 2002)

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om ligestilling af kvinder og mænd. (Servicestrategi, udfordringsret m.v.). (Lovforslag nr. L 159).

Med dette lovforslag indføres regler om servicestrategi og udfordringsret.

Lovforslagets første del fastsætter en pligt for kommunalbestyrelsen til i valgperiodens første år at udarbejde en servicestrategi for udvikling af kvaliteten og effektiviteten i den kommunale opgavevaretagelse. I servicestrategien fastsætter kommunalbestyrelsen, hvordan den vil sikre denne udvikling gennem udbud af opgaver og effektivisering i øvrigt. Kommuner, der foretager udbud af opgaver, skal efter lovforslaget formulere en udbudspolitik. Servicestrategien skal udformes som en redegørelse, der gøres tilgængelig for borgerne.

Servicestrategien erstatter de hidtidige bestemmelser om serviceredegørelser og udliciteringsredegørelser, der således ophæves med lovforslaget. Dermed flyttes fokus fra det bagudrettede og konstaterende til den fremadrettede proces i kommunernes bestræbelser på at gøre opgaveløsningen bedre og billigere.

Med lovforslagets anden del om privates udfordringsret får en kommunalbestyrelse pligt til at sammenligne omkostningerne ved at antage et tilbud fra en privat om at udføre opgaver for kommunen med omkostningerne ved kommunens egen udførelse af opgaven. Kommunalbe-

styrelsen skal herefter træffe beslutning om, hvorvidt opgaven fortsat bør varetages af kommunen selv, eller om den samme opgave vil kunne løses bedre og billigere af andre.

Lovforslaget forpligter ikke kommunalbestyrelsen til at træffe nogen bestemt beslutning på baggrund af sammenligningen af det private tilbud og kommunens egen opgaveudførelse. Formålet med lovforslaget er at løfte tilbud på udførelse af opgaver for kommunerne op på politisk niveau i kommunalbestyrelsen for dermed at sikre en struktureret proces, hvorved private kan sikres en grundig behandling af deres tilbud.

Lovforslagets to dele om servicestrategi og udfordringsret skal således ses samlet. De indebærer, at kommunalbestyrelserne – både i forbindelse med servicestrategien og i forbindelse med behandlingen af konkrete private tilbud – forpligtes til at gennemtænke deres opgaveløsning.

Lovforslaget forpligter herudover kommunalbestyrelsen til inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelser finder sted, at afgive en redegørelse om, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på servicestrategien, og hvordan den har behandlet private virksomheders tilbud om at udføre opgaver for kommunen. Hermed sikres dels, at kommunalbestyrelsen følger op på den fastlagte servicestrategi, dels at kommunens borgere får mulighed for at vurdere, om kommunalbestyrelsen har fået mest kvalitet for pengene, således at borgerne kan lade denne viden indgå i deres beslutning om, hvorledes de vil stemme til de kommunale valg.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.”